

Örgütsel Utanç Yönetimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Utanç Yönetimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28314>

Abstract

Örgütsel Utanç Yönetimi Ölçeği, Çelebi (2020) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır ve geçerlik/güvenirlik çalışmaları yapılmıştır psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, çalışanların örgütsel bağlamda deneyimledikleri utanç duygusuyla nasıl başa çıktıkları ve bu duyguyu ne ölçüde kabul edip ne ölçüde kaçındıkları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Toplam 10 maddeden oluşan ölçek, iki temel faktör altında toplanmıştır: **Utancın Kabulü** ve **Utandıktan Kaçınma**. Ölçek, özellikle Örgütsel Davranış alanında, çalışanların duygusal tepkilerinin iş yeri performans ve ilişkileri üzerindeki etkilerini incelemek için değerli bir kaynak sunmaktadır.

Keywords

Örgütsel Utanç, Utanç Yönetimi, Psikometrik Ölçek, Örgütsel Davranış, Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Authors

Furkan Çelebi.

Purpose

Bu ölçeğin temel amacı, örgütsel ortamlarda bireylerin yaşadığı utanç duygusunun yönetim biçimlerini sistematik olarak değerlendirmektir. Ölçek, bireyin utanç verici durumları takiben gösterdiği tepkileri, yani bu duyguyu içselleştirerek kabul etme eğilimini veya bu duygudan kaçınma ve dışsallaştırma eğilimini ölçmeyi hedefler.

Ölçek, araştırmacılara utanç yönetim stratejilerinin örgütsel sonuçlar (örneğin, motivasyon, iş tatmini, iş arkadaşlarıyla çatışma) üzerindeki etkilerini analiz etme imkanı sunar. Böylece, utancın potansiyel olarak yıkıcı etkilerinin nasıl yapıcı veya en azından nötr hale getirilebileceği konusunda teorik ve pratik çözümler yapılabilir.

Construct

Ölçeğin ölçtüğü psikolojik yapı, **Örgütsel Utanç Yönetimidir**. Bu yapı, bir çalışanın örgütsel bağarışlıklar, hatalar veya norm ihlalleri sonucu hissettiği utanç duygusuna verdiği bilişsel ve duygusal tepkilerin bütünüdür. Utanç yönetimi, genellikle iki karşıt strateji etrafında şekillenir.

Bu stratejiler, ölçeğin iki ana boyutu olarak belirlenmiştir: **Utancın Kabulü** (bireyin utanç duygusunu dürüstçe tanıması ve içselleştirmesi) ve **Utandıktan Kaçınma** (bireyin utancı görmezden gelme, bağışları suçlama veya öfke yoluyla duygusal uzaklaşma çabası). Bu iki boyut, utanç duygusunun bireyin iş yaşamındaki adaptasyonunu ve ilişkilerini nasıl

etkilediğini anlamak için temel teşkil eder.

Validity

Ölçeğin yapı geçerliği, faktör analizi öncesinde yapılan örneklem yeterliliği ve korelasyon testleri ile desteklenmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,833 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için **çok iyi düzeyde** uygun olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, maddeler arasındaki faktör yapılabilir düzeyde ilişkisinin varlığını test eden Bartlett testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p: 0,000$). Bu sonuç, ölçek maddelerinin ortak bir yapıyı ölçmek üzere yeterli korelasyona sahip olduğunu ve yapı geçerliğinin güçlü bir şekilde desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Reliability

Ölçeğin iç tutarlılığı ve güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach's Alpha (α) katsayısı hesaplanmıştır. Güvenirlik değerleri, hem ölçek geneli hem de alt boyutlar için ayrı ayrı incelenmiş ve kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur.

Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı (α) 0,78 olarak saptanmıştır. Alt boyutların güvenilirlik katsayıları ise yüksek iç tutarlılığı işaret etmektedir: Birinci boyut olan Utançın Kabulü için α değeri 0,88; ikinci boyut olan Utançtan Kaçınma için ise α değeri 0,70 olarak belirlenmiştir. Bu bulgular, ölçeğin tutarlı ölçümler sağlama yeteneğini doğrulamaktadır.

Factor Analysis

Örgütsel Utanç Yönetimi Ölçeği'nin faktör yapısı, yapılan analizler sonucunda iki boyutlu olarak belirlenmiştir. Bu faktörler, utanç yönetiminin temel stratejilerini temsil etmektedir.

Utançın Kabulü: Bu faktör, ölçekte yer alan 6 madde ile ölçülmektedir ve bireyin utanç içselleştirme eğilimini yansıtır.

Utançtan Kaçınma: Bu faktör, ölçekte yer alan 4 madde ile ölçülmektedir ve bireyin utanç duygusunu bastırma, yansıtma veya kaçınma yoluyla yönetme çabasını ifade eder.

Toplamda 10 maddeden oluşan bu iki faktörlü yapı, teorik beklentilerle uyumlu bir şekilde örgütsel utanç yönetimini kapsamlı olarak değerlendirmektedir.

Instrument

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar (Örgüt çalışanları üzerinde test edilmiştir)

Age Group: Yetişkin (Çalışma hayatındaki bireyler)

Population Details: Ölçek, çalışanlar üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmaya kapsamında uyarlanmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert ölçeği kullanılmıştır. Derecelendirme seçenekleri şu şekildedir: 1: kesinlikle katılmıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum.

Keywords

Utancı Kabulü, Utançtan Kaçınma, Faktör Yapısı, Cronbach Alfa, KMO İstatistiği.

Authors

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: fcelebi@hotmail.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

Permissions & Fee and Test Year

Ölçek, Furkan Çelebi tarafından 2020 yılında Türkçeye uyarlanmıştır ve yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanılması için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Reference's

Çelebi, F. (2020). Örgütsel Utanç: Ölçek uyarlaması ve çalışanlar üzerinde bir araştırma. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(3), 51-60. Makaleye Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı burada indirilebilir: orgutsel-utanc-yonetimi-olcegi-toad.pdf

Items of the Örgütsel Utanç Yönetimi Ölçeği

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Utançın kabulü: 6 madde

Kendimden utanırdım

Utançtan Kaçınma: 4 madde

?? arkadaşlarıma karşı kızgınlık yaşırdım

toplam 10 madde.

ARABPSYCHOLOGY.COM